

X.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 85. Odlok sv. konciljske kongregacije o pospeševanju katehetskega pouka. — 86. Učni načrt in verske vaje na obrtnih nadaljevalnih šolah. — 87. Število veroučnih ur v I. in II. razredu osnovne šole. — 88. Objave. — 89. Slovstvo. — 90. Osebna naznanila.

85.

Odlok sv. konciljske kongregacije o pospeševanju katehetskega pouka.¹

Pouk v verskih in нравnih resnicah je temelj in podlaga krščanskemu življenju. Da pridobi človeka že v prvih letih spoznanja za Kristusa in njegov edino zveličavni nauk, je katoliška Cerkev od svoje ustanovitve sem obračala največjo skrb verskemu pouku in vzgoji mladine. V novejšem času sta mnogo storila za povzdigo in pospeševanje katehetskega pouka papeža Pij X. in Pij XI. V okrožnici »Acerbo nimis« z dne 15. aprila 1905 je dal Pij X. o katehetskem pouku otrok, mladostnikov in odraslih natančne predpise, ki so bili pozneje stilizirani v kanonih 1329 do 1336 kodeksa kanoničnega prava; Pij XI. pa je ustanovil z motuproprijem »Orbem catholicum« z dne 29. junija 1923 pri sv. konciljski kongregaciji za čuvanje in potrebam primerno poudarjanje s kodeksom danih zakonov *k a t e h e t s k i u r a d*, ki ima nalogo, da vodi in pospešuje vse katehetsko delo v katoliški Cerkvi.

V sedanjih dobi so se začeli porajati novi sovražniki verskega pouka in krščanske vzgoje. Brezbožneži in novopogani hočejo z besedo in peresom iz src katoličanov izpodkopati vero v Jezusa Kristusa in v cerkveno učenje; nekatere države javno osporavajo pravico Cerkve do vzgoje mladine; mnogo moralnega zla rodijo v katoliških vrstah mešani zakoni in sožitje katoličanov z drugoverci; vsled naturalistične vzgoje in nepravilnega pojmovanja o vrednosti človeka začenja mladina višje ceniti sport in telesne vaje ko krščanske dolžnosti in od Boga razodete resnice. Pod vplivom takšnih razmer in naukov raste nevednost vernikov v verskih resnicah in ž njo brezbriznost staršev za krščansko vzgojo otrok. Ti in enaki činitelji so dali povod odloku sv. konciljske kongregacije z dne 12. januarja 1935, ki daje deloma stroga naročila, deloma važne nasvete, kako pospeševati katehetski pouk in skrbeti, da se isti vestno in pravilno vrši.

V prvem delu ta odlok opominja škofe-ordinarije, župnike in vse dušne pastirje, redovnike, starše in njihove namestnike na *strome dolžnosti*, da nudijo nedoraslim in preprostim, otrokom in doraščajoči mladini hrano krščanskega nauka po načelih krščanske religije. Ta del se po večini krije z odredbami zgoraj imenovane okrožnice Pija X. »Acerbo nimis«, kakor jih je objavil Cerkevni zaukaznik Lavantinske škofije 1905, str. 93 do 97 in str. 134 do 136, in so natančneje razložene v: Synodus dioeciesana Lavantina 1906, caput CXV: De doctrina christiana tradenda. Poglavitne odredbe so po sinodi sledeče: 1. Župniki in njihovi pomočniki naj dečke in deklice tedensko po dve uri v vsakem razredu poučujejo krščanski nauk. Naj skrbijo, da se tudi tisti otroci, ki ne morejo obiskovati pouka v šoli, ob nedeljah in praznikih ali delavnikih

¹ AAS, vol. XXVII, pag. 145—154.

po eno uro na teden poučujejo v veronauku. 2. Otroke naj skrbno pripravijo na sveto spoved in sveto birmo in naj jih po prejemu prvega svetega obhajila še popolneje in obširneje poučijo v katekizmu. 3. Mladeniče in dekleta naj posebno vzpodbujajo in vabijo, da pobožno prejemajo svete zakramente. 4. Po posameznih župnijah naj se ustanovi bratovščina krščanskega nauka, da se tako dobi pripravnih katehetov tudi med laiki. 5. V večjih mestih, kjer so vseučilišča in gimnazije, naj se ustanovijo primerne verske šole, da se poglobijo v verskih in npravstvenih naukih tisti, ki pri predavanjih v šoli o njih ničesar ne slišijo. 6. Dušni pastirji naj ob nedeljah in praznikih odraslim, ki enako kakor mladina potrebujejo verskega pouka, razlagajo tridentinski katekizem tako, da bodo v štirih ali petih letih predelali celo snov. Ob navadnih nedeljah naj imajo večkrat pri zгодnji in pozni službi božji katehetske govore, da verniki natančno spoznajo verske resnice in npravstvene nauke, ki jih uči sv. katoliška Cerkev.¹

Nekako nova so sledeča naročila sv. konciljske kongregacije, ki se ozirajo bolj na kraje, kjer se verouk javno v šoli ne poučuje: Po posameznih župnijah naj se ustanovijo župnijske katehetske šole, kakor so se po okrožnici iste kongregacije z dne 23. aprila 1923 uvedle v Italiji, da se v njih poučujejo otroci in mladostniki v verskih naukih. Župniki, cerkveni govorniki, spovedniki in cerkveni predstojniki naj z vso gorečnostjo opominjajo starše na veliko dolžnost, da redno pošiljajo in, če treba, sami privedejo otroke v cerkev h krščanskemu nauku. Da bo obisk katehetskega pouka čim privlačnejši, naj ob nedeljah in zapovedanih praznikih za šolsko mladino opravijo posebno sveto mašo, razpisujejo katehetske tekme in pripravijo za nje darila ter po možnosti prirejajo mladini zmerne in poštene zabave.

V drugem delu odloka daje sv. kongregacija za vesoljno katoliško Cerkev posebne nasvete, kako pospeševati katehetski pouk in versko vzgojo mladine. Krajevni ordinariji naj po možnosti ustanovijo škofijski katehetski urad, ki naj vodi vse katehetsko delo v škofiji, skrbi, da se poučuje verouk po župnijah, šolah in zavodih v predpisani obliki in metodi, prireja katehetske shode in druga zborovanja za pospeševanje katehetskega pouka. Za nadzorovanje veronauka naj ordinariji izvolijo vsako leto primerne duhovnike vizitatorje, ki bodo šole nadzirali in jim točno poročali o uspehu, razvoju in nedostatkih v katehezi. Priporoča se, da se uvedejo po posameznih župnijah katehetski dnevi in se prav slovesno obhaja praznik krščanskega nauka. Ta dan naj bi se staršem govorilo o potrebi katehetskega pouka, vsi udeleženci naj bi prejeli pobožno svete zakramente in molili za obilne sadove božjega nauka. Med ljudi naj se po možnosti razdeljujejo ob tej priložnosti knjige, knjižice, listi ter drugo slično čtivo, istočasno pa naj se pobirajo prispevki v korist katehetskih del. V krajih, kjer ni dovolj duhovščine, naj se privzamejo za poučevanje verouka sposobni katehisti obojnega spola izmed laikov, zlasti naj se pritegnejo h katehetičnemu delovanju člani katoliške akcije in člani katoliških družb, ki so se posvetile vzgoji mladine.

Končno naroča sv. kongregacija z odobrenjem sv. Očeta Pija XI. vsem škofom, da natančno poročajo vsako peto leto tej kongregaciji o katehetskem pouku v svojih škofijah po priloženih 24 vprašanjih.

Ta vprašanja o poučevanju krščanskega nauka se glasijo:

I. Za nedorasle.

a) V župnijah:

1. Koliko je otrok v posameznih župnijah in koliko od teh jih obiskuje katehetski pouk? 2. Kako vestno vršijo župniki službo verske vzgoje otrok in kateri jo zanemarjajo? 3. Ali so

¹ Za prihodnje leto se bodo dala dušnim pastirjem v Oglasniku glede katehetskih pridig posebna naročila in osnutki za pridige.

morda v istih župnijah ustanovljene župnijske šole, s kakšnim uspehom in kako se na njih poučuje krščanski nauk? 4. Ali duhovniki in drugi kleriki, ki stanujejo v mejah župnije, pomagajo župniku pri poučevanju krščanskega nauka; kateri to morda odklanjajo in zanemarjajo? 5. Ali redovniki in redovnice pomagajo župniku pri poučevanju katekizma otrok; kateri morda to zanemarjajo ali odklanjajo? 6. Ali se je ustanovila v posameznih župnijah družba krščanskega nauka in kako podpira župnika pri poučevanju otrok v krščanskem nauku? 8. Ali pomagajo morda druge lajske družbe, posebno katoliška akcija, župniku pri tej službi? 8. Ali se je ustanovil, ali bi se dal ustanoviti v škofiji katehetski urad ali kaka druga podobna naprava? 9. Ali se praznuje katehetski dan in kako? 10. Ali se vršijo katehetska zborovanja ali kake druge vrste sestanki za verske šole in s kakšnim uspehom? 11. Ali se uporabljajo kaka sredstva, ki bi spodbudila starše in otroke h gorečnosti, da bi ti obiskovali župnijski katehetski pouk? 12. Ali je morda kaj, kar ovira obilnejše uspehe pri poučevanju krščanskega nauka in kaj je tisto; kake razvade so se pri istem razpasle in katera sredstva so se uporabila, ali bi se dala uporabiti, da se te razvade odpravijo?

b) V šolah in katoliških zavodih:

13. Koliko šol in katoliških zavodov obojega spola, posebno na novo ustanovljenih, je pod vodstvom svetnega ali redovnega klera ali redovniških sester? 14. Koliko notranjih in zunanjih gojencev je na teh posameznih šolah ali katoliških zavodih? 15. Kolikokrat na teden, na kakšen način in s kakšnim uspehom se poučuje na njih verouk? 16. Kako se da poskrbeti, da se bo ta pouk še učinkoviteje in koristneje razvil?

c) Na javnih šolah:

17. Ali se poučuje krščanski nauk na javnih šolah, v katerih in s kakšnim uspehom? 18. Ali je verski pouk na javnih šolah podrejen cerkveni oblasti in cerkvenemu nadzorstvu, kako in na katerih šolah? 19. Na katerih javnih šolah se krščanski nauk ne poučuje in zakaj ne; in kako je poskrbljeno za verski pouk teh učencev? 20. Ali se uporabljajo kaka sredstva in katera sredstva se uporabljajo, ali bi se dala uporabiti, da bi se na javnih šolah poučeval krščanski nauk?

II. Za dorasle.

21. Ali poučujejo župniki dorasle v katekizmu izven običajne pridige in kdaj? 22. Kako vestno, po kateri metodi in v katerem času vršijo župniki to delo? 23. Ali obiskujejo verniki v posameznih župnijah verski pouk in s kakšnim uspehom? 24. Katera sredstva se zdijo z ozirrom na krajevne in časovne razmere primernejša, da bi se verski pouk dorašlih bolje razvil?

Zgornji odlok sv. konciljske kongregacije se priobčuje le po vsebini, slovensko besedilo pri vprašanih se je posnelo po Ljubljanskem škofijskem listu 1935, št. 9, str. 86. Odlok je splošen, zato se nanašajo nekatere točke, kakor o župnijskih katehetskih šolah, predvsem na škofije, kjer se verouk ne poučuje javno v šolah. Čč. gospodje dušni pastirji naj se po možnosti ravnajo po naročilih in nasvetih tega odloka.

86.

Učni načrt za verouk in verske vaje na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je poslalo vsem strokovnim nadaljevalnim šolam in občasnim strokovnim tečajem učni načrt za verouk z dne 8. oktobra 1935, I, br. 33.477/N. Povdariti je treba odredbo istega ministrstva, ki je pristavljena kot pripomba k načrtu za verouk: »Učenci vseh razredov strokovnih nadaljevalnih šol so dolžni biti ob nedeljah in praznikih pri sv. maši in o Veliki noči prejeti sv. zakramente, spoved in sv. obhajilo.«

Na ta načrt in odredbo o verskih vajah se opozarjajo častiti dušni pastirji.

87.

Število veroučnih ur v I. in II. razredu osnovne šole.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z odlokom z dne 24. oktobra 1935, IV, No. 15.979/1 sledeče odredila:

»Glede na to, da je stopil novi učni načrt v veljavo z dnem 1. septembra 1935 (tuk. IV. No. 14.182/5 od 12. oktobra 1935) se naroča vsem sreskim načelstvom in upraviteljstvom narodnih šol, da popravijo v učnem načrtu za osnovne šole število tedenskih veroučnih ur v I. in II. razredu od ene na dve uri. Skupno število tedenskih ur bo znašalo iz vseh predmetov v I. razredu 20, v II. razredu pa 21 ur. (Glej tukajšnjo okrožnico IV. No. 13.863/1 od 12. oktobra 1933 — O. N. br. 63.468 od 3. oktobra 1933).«

O tem odloku se obvestijo vsi župnijski uradi.

88.

Slovstvo.

Knjižice. V zvezi z oznanilom in priporočilom v Oglasniku 1933, X, str. 102 se ta zbirka dobrega čtiva Salezijanske družbe, ki se je do sedaj zelo priljubila in rodila že mnogo lepih uspehov, dušnim pastirjem zopet priporoča. Knjižice imajo sedaj trojno zbirko: za duhovno probudo, za duhovno prosveto, za deco in mladino. Dober tisk je važen pripomoček v dušnem pastirstvu. Tolle, lege!

Misijonski koledar 1936, 17. letnik, izdalo Misijonišče v Grobljah, p. Domžale. Stane 10 Din. Ta koledar je prava poučna knjiga o Kitajski, kjer se ravno sedaj dogajajo važni svetovni dogodki in kjer imajo misijoni še veliko in lepo bodočnost. Ob enem nudi bralcu mnogo zabavnega čtiva iz Kitajske. Knjigo krasijo mnoge lepe in pomembne slike, ki ponazorujejo besedilo. Sezite po tej lepi knjigi!

89.

Objave.

Zbirka »Prva cerkvena pesmarica za mladinske ali ženske zборе«, založila Breda Šček, je naknadno dobila od pristojne cerkvene oblasti tiskovno dovoljenje s pripombo, da sta pesmi pod št. 13. in 21. za izvencerkveno porabo.

Železniške legitimacije. Komur z letom 1935 poteče železniška legitimacija, naj do 15. decembra t. l. vloži na kn. šk. ordinariat prošnjo za novo. V to svrho naj priloži novo (še n e r a b l j e n o) sliko in 10 Din v gotovini. Sliko naj na zadnji strani opremi z lastnoročnim podpisom in z navedbo številke stare legitimacije.

90.

Osebna naznanila.

Postavljeni so bili gg.: Martin Lupše, kaplan v Škalah, za provizorja istotam (26. nov. 1935); Janez Bejek, kaplan v Črenovcih, za provizorja v Pečarovcih; Alojz Pavlič, vpok. gimn. profesor, za provizorja v Jurkloštru; Martin Roškar, župnik v št. Ilju pod Turjakom, za soprovizorja pri Sv. Florijanu v Doliču (1. dec. 1935).

Nastavljen je bil p. Peter Jus, minoritski duhovnik, za kaplana na Črni gori pri Ptuj (1. nov. 1935); p. Norbertu Klementu, O. T., kaplanu pri Vel. Nedelji, je bil dodeljen delokrog v župniji Središče (1. nov. 1935).

Prestavljena sta bila gg. kaplana: Franc Murko st. iz Bizeljskega na Ljubno in Ignacij Paluc iz Ljubnega na Bizeljsko (1. dec. 1935).

Umrli je p. n. g. msgr. Ivan Rotner, tajni komornik Nj. Svetosti, kn. šk. duhovni svetovalec, dosluženi dekan šaleški in župnik škalski, dne 22. nov. 1935 v Škalah v 74. letu starosti. R. I. P.!

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 2. decembra 1935.

Izdaje lavantinski knezoškofijski ordinariat. — Urejuje dr. Jos. Mirt.

Tiska Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.